

Stadsstyrelsen
1724/08.00.00.02/2019

§ 473 Raseborgs stads utlåtande: Programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet

Stadsstyrelsen 16.12.2019 § 473

Beredning: jan.grondahl(at)raseborg.fi, tel.019 289 2550
Föredragande: Ragnar Lundqvist, stadsdirektören

Raseborgs stadsstyrelse avger följande utlåtande om Programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet.

Frågeställningarna är samma som i begäran om utlåtande på utlåtandetjänsten utlåtande.fi.

Den riksomfattande trafiksystemplanen styr driften och utvecklingen av Finlands trafiksystem långt in i framtiden. I planen presenteras bedömningen av nuläget för Finlands trafiksystem och den framtida omvärlden samt målen för trafiksystemet och åtgärderna för att nå målen. Planen omfattar ett 12 år långt åtgärdsprogram.

Den riksomfattande trafiksystemplanen bereds så att beslut om den kan fattas under våren 2021.

Förhandsfrågor som ställts i utlåtandetjänsten;

Finns det kommentarer eller utvecklingsidéer om konsekvensbedömningens ansatser eller metoder?

Enligt regeringsprogrammet dras riktlinjer för den övergripande utvecklingen av transportnätet upp som en del av den riksomfattande trafiksystemplanen. I samband med arbetet kring trafiksystemplanen utvärderas det dessutom huruvida förordningen om huvudlederna i transportnätet och om deras servicenivå fungerar och om det finns behov att ändra förordningen.

- Besluten om servicenivån för huvudlederna (t.ex. stamnätsförordningen 2019) garanterar att långsiktig planering kan göras.

Enligt regeringsprogrammet kompletteras den direkta budgetfinansieringen med projektspecifik särskild finansiering.

- För den särskilda finansieringen bör Nylands särställning som ett landskap med stor trafik i förhållande till resten av landet beaktas. I synnerhet det grundläggande underhållet av vägnätet och järnvägarna i Västra Nyland samt förbättringen av servicenivån bör utvecklas.

Omfattar konsekvensbedömningen alla aspekter av utvecklingen av den riksomfattande trafiksystemplanen?

Stadsstyrelsen

Enligt regeringsprogrammet inrättas dessutom ett samarbetsnätverk med uppgift att utveckla utsläppsindikatorer som grund för beskattningen som en del av programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet.

- Utsläppsmätarna behandlar inte medborgarna jämlikt om befolkningstätheten och kollektivtrafikens servicenivå inte beaktas i enlighet med de lokala särdragen. Till exempel i Raseborg finns å andra sidan en splittrad samhällsstruktur och tätorterna i vår stad har byggts upp kring tågtrafiken. Utsläppsmätarna ska utvecklas så att de människor som bor utanför de s.k. tillväxtcentrumen beaktas med en skattepåföljd som baserar sig på olika utsläppsmätningar. Utsläppsmätare som är placerade i huvudstadsregionen (eller på motsvarande sätt i tillväxtcentrumen Tammerfors- och Åboregionen) fungerar inte som sådana i Raseborg (eller i en motsvarande glest befolkad kommun)

I enlighet med regeringsprogrammet ska målen att minska utsläppen från trafiken motsvara Finlands klimatneutralitetsmål. Finland ska åtminstone halvera utsläppen från trafiken före år 2030 jämfört med 2005 års nivå. Detta är ett steg mot koldioxidfri trafik.

- För att ovan nämnda mål ska nås krävs det alltså betydande satsningar på att utveckla kollektivtrafiken utanför de tillväxtcentra som håller på att utvecklas samt i glesbygdsområden.

Hurdan växelverkan och kommunikation önskar du under beredningen av den riksomfattande trafiksystemplanen?

Den första riksomfattande trafiksystemplanen utarbetas för 12 år under parlamentarisk styrning. Utkastet till planen förs till behandling i riksdagen som statsrådets redogörelse och beslut om den fattas av statsrådet. Planen bereds så att beslut om den kan fattas under våren 2021. Allmänheten kommer att höras och tack vare det kommer myndigheterna samt en bredare publik att ha möjlighet att framföra sina åsikter. Resultatet av hörandet utnyttjas i planeringen och konsekvensbedömningen. Programmet finns till påseende under hösten 2019 och då kan medborgare, myndigheter och intressenter framföra sina åsikter.

- Utöver den riksomfattande trafiksystemplanen ska regionkommunerna utarbeta en s.k. lokal trafiksystemplan på en s.k. lägre nivå. Den riksomfattande trafiksystemplanen torde fokusera på stora projekt som är viktiga på riksnivå eller åtminstone på landskapsnivå. I den lokala trafiksystemplanen kan man på region- eller kommunnivå föra fram betydande gemensamma mål för kommunerna inom samma område. Lokala avtal gällande trafiksystemplanen har utarbetats t.ex. i Västra Nyland, där kommunerna har avtalat om gemensamma utvecklingsprojekt i anslutning till trafiksystemet.
- Den regionala trafiksystemplaneringen kunde alltså vara t.ex. 6-årig och uppdateras i mitten av den riksomfattande trafiksystemplanen som omspannar 12 år. Samtidigt följer man upp utfallet av den riksomfattande trafiksys-

Stadsstyrelsen

templanen. Denna handlingsmodell stöder följande mål i programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet.

- De nedan nämnda skrivningarna om konsekvensbedömningsprogrammet stöder den lokala effekten på den riksomfattande trafiksystemplanens utfall;
- I den riksomfattande trafiksystemplanen skapas en gemensam vision för trafiksystemet, vars mål är att öka samarbetet mellan politiska beslutsfattare, statliga aktörer, områden (kommuner), näringslivet och andra aktörer. Gemensamma mål och syften i arbetet med trafiksystemet, engagemang i en överenskommen finansieringsnivå och ett långsiktigt perspektiv för utvecklingen av trafiksystemet skapar en grund för människornas välmående och mobilitet, regionernas funktion och livskraft samt utveckling av samhällsekonomin
- Den riksomfattande trafiksystemplanen ger i sin tur utgångspunkter även för **noggrannare trafiksystemarbete** i landskapen, stadsregionerna och **kommunerna** samt för planeringen. Genom växelverkan och samarbete mellan olika planeringsnivåer säkerställs samordningen av planer på olika nivåer i behövlig mån.
- Avtalssamarbetet mellan stadsregionerna och staten i frågor som rör trafiksystemet samordnas med den riksomfattande trafiksystemplanen. Syftet är att målen för den riksomfattande trafiksystemplanen syns i **avtal mellan stadsregionerna och staten** och att förverkligandet av målen för den riksomfattande trafiksystemplanen i stadsregionerna i sin tur ska gynnas genom åtgärder i avtalen.

Andra önskemål eller synpunkter för beredningen av planen:

Enligt lagen om trafiksystem och landsvägar är syftet med trafiksystemplaneringen att främja ett fungerande, säkert och hållbart trafiksystem genom att särskilt beakta:

- 1) växelverkan mellan trafiken, markanvändningen, servicestrukturen och näringsverksamheten samt de nuvarande och framtida transportbehov som olika funktioner skapar,
- 2) olika människogrupperns transportbehov och behovet av fungerande resekedjor,
- 3) näringslivets behov av transporter och behovet av fungerande transportkedjor,
- 4) trafiksäkerheten,
- 5) förebyggandet och minskandet av de olägenheter som trafiken orsakar för miljön,
- 6) trafiksystemets energieffektivitet,
- 7) möjligheterna att utnyttja information och digitalisering,
- 8) privata och marknadsbaserade mobilitetstjänster samt trafik- och transporttjänster,
- 9) utvecklings- och finansieringsbehov inom offentliga och offentligt finansierade mobilitetstjänster samt trafik- och transporttjänster, och
- 10) utvecklingsbehoven och finansieringen i fråga om trafiknäten och deras knutpunkter.

- De ovan beskrivna målen för trafiksystemplaneringen enligt lagen är åtgärder som är värda att understöda och genomföras på lång sikt. Man måste ta hänsyn till strukturomvandlingen i städerna – (befolknings)tillväxten kan inte utgöra ett hinder för utvecklingen, dvs.

Stadsstyrelsen

även en måttlig befolkningsförändring bör kunna vara en motivering för åtgärder för att utveckla trafiksystemet.

- Västra Nylands ställning och betydelse som exempelvis en s.k. arbetsplatsreserv för huvudstadsregionen kommer att öka i framtiden. Genom goda och fungerande kollektivtrafikformer kan människorna pendla till huvudstaden, men pendlingstrafik från huvudstadsregionen till exempelvis Raseborg är också möjlig. Västra Nyland/Raseborg kan erbjuda flera nya arbetstillfällen tack vare ett fungerande trafiksystem.
- Utvecklingen av det riksomfattande trafiksystemet kan ha följande lokala konsekvenser och miljökonsekvenser för Raseborg, om åtgärderna i planen gäller t.ex. följande delområden av trafiksystemet:
 - det transeuropeiska transportnätet TEN-T och dess utveckling, utvecklingen av vägtrafiken, såsom landsvägstrafiken, godstransporter och rastplatser för den tunga trafiken
 - utveckling av järnvägstrafiken, såsom person- och godstrafiken
 - utveckling av hamnarna, såsom landtrafikförbindelser till hamnarna och utveckling av farlederna till sjöss
 - utveckling av isbrytarverksamheten.

När det gäller trafiknäten är utgångspunkterna för den riksomfattande trafiksystemplanen de transeuropeiska transportnäten (TEN-T), om vilka det stipuleras i förordningar.

- Som utgångspunkt för utvecklingen (och finansieringen) av TEN-T-nätet nämns "förbättring och utveckling av befintlig infrastruktur". Målet är att i första hand säkerställa det befintliga transportnätets ändamålsenliga skick samt den dagliga trafikerbarheten och skötselnivån; tyngdpunkten ligger på åtgärder som förbättrar spårtrafikens punktlighet och funktionssäkerhet.
- främjandet av elbaserade/utsläppsfria former för att röra på sig bör beaktas i trafiksystemplanen. Till dessa delar är utvecklingen snabb och den infrastruktur som den elbaserade trafiken kräver avviker från den s.k. traditionella logistiken som baserar sig på förbränningsmotor. Under planeringsperiodens 12-åriga åtgärdsprogram torde det ske stora förändringar i fråga om utsläppsfriheten, vars konsekvenser man bör kunna reagera på.

Bilageförteckning:

Bakgrundsmaterial:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=b4873c6f-1d82-4819-a56c-fe9b9a0f6454&respondentId=e2270769-009a-4b6b-ad47-6731dee860ef&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f>

Beredningen av målen i planen

Trafiksystemets nuläge och förändringar i omvärlden

Stadsstyrelsen

Förslag:

Stadsstyrelsen godkänner det ovan anförda som sitt utlåtande om programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet.

Noterades att tekniska direktören Jan Gröndahl var närvarande under behandlingen av § 473.

Diskussion.

Diskussionen avslutades.

Beslut:

Stadsstyrelsen godkände det ovan anförda som sitt utlåtande om programmet för konsekvensbedömning av det riksomfattande trafiksystemet.

Verkställighet:

Kommunikationsministeriet /webblankett